

EXPERTISECENTRUM VERDUURZAMING ZORG

KLIMAATNEUTRAAL ZORGVASTGOED IN 2050

Webinar: hulpmiddelen tegen hittestress

Esther de Groot, EVZ
Froukje van Dijken, bba binnenmilieu
Hans Broeksema, Trajectum

Woensdag 30 september 2026

Agenda

- 1. Aanleiding
- 2. Aanpak
- 3. Hulpmiddelen
 - Hittebeleid
 - Hitteplan voorbeeld
 - Informatiepagina
- 4. Wat is een gezond binnenklimaat?
 - bba binnenmilieu
- 5. Praktijkvoorbeeld format Hittebeleid - Trajectum

Bron: [Bn.destem.nl](https://www.bn.destem.nl)

1. Aanleiding

- Steeds vaker hittegolven
- Deelsessie EVZ Roadshow 2025
- PvE Binnenklimaat
- Invulling MTZ eis 11.6 passief koelen

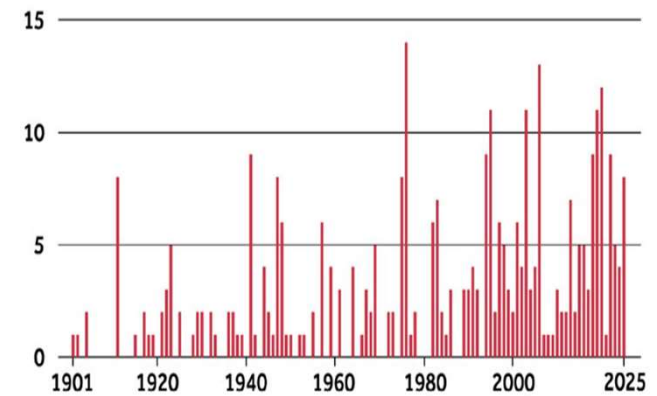
Historisch hitterecond verbroken: 31 tropische dagen in Nederland

RTL Nieuws · 12 augustus 2026 · Aangepast: 12 augustus 2026

Het record uit 1947 is officieel gesneuveld: met **31 dagen** waarop het ergens in Nederland tropisch warm werd, beleven we het hoogste aantal gemeten. En door het warme weer slaat ook de droogte toe: de zomer van 2026 is sinds vanochtend de op één na droogste ooit.

Aantal tropische dagen

Maximumtemperatuur 30°C of hoger

bron: KNMI

2. Aanpak

- Werkgroep
- Startbijeenkomst
- Cyclus per hulpmiddel:
 1. Belangrijkste info uit bestaande hulpmiddelen bundelen
 2. Opzet maken
 3. Voorleggen aan werkgroep
 4. Finetunen
 5. Vormgeving en afronding

3. Hulpmiddelen

- Integrale aanpak – gezondheid, gebouw, gebied

Koeling

Duurzaam hittebeleid langdurige zorg – format

Hitteplan [naam zorgorganisatie]

Practisch werkdocument voor beleidsmakers en zorgmedewerkers

Koeling

Werkplan bij hitte – voorbeeld

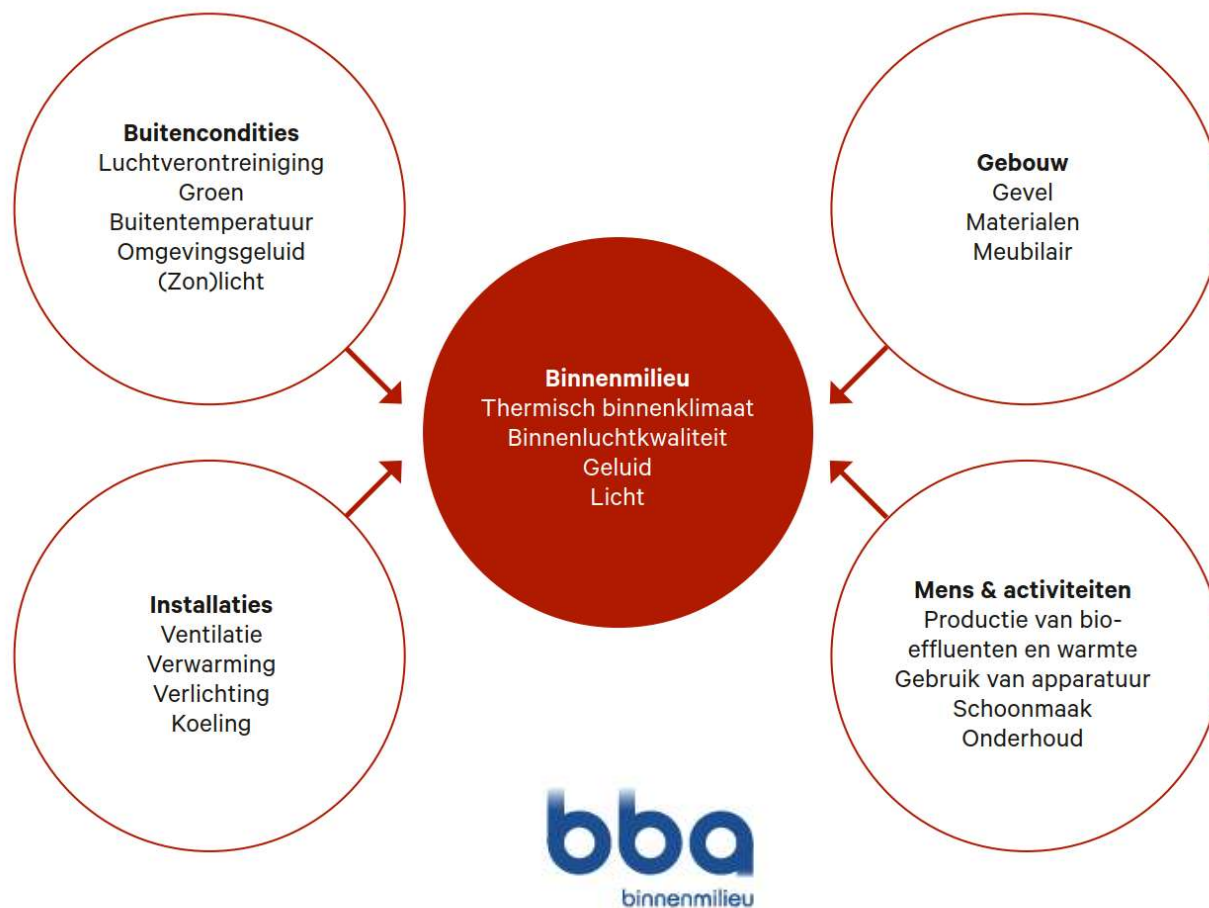

Koeling

Informatiebronnen duurzame maatregelen tegen hittestress

4. Wat is een gezond binnenmilieu?

Programma van Eisen Gezond Binnenklimaat Langdurige Zorg 2024

Temperatuur & ouderen

- Veranderingen in thermoregulatie bij oplopende leeftijd
- Bij hogere temperaturen sneller gezondheidsrisico's, zeker bij bepaalde aandoeningen (o.a. hart- en vaatziekten)
- PMV (Fanger) is geen geschikte maat voor ouderen, want gebaseerd op onderzoek met studenten

Resultaat literatuuronderzoek

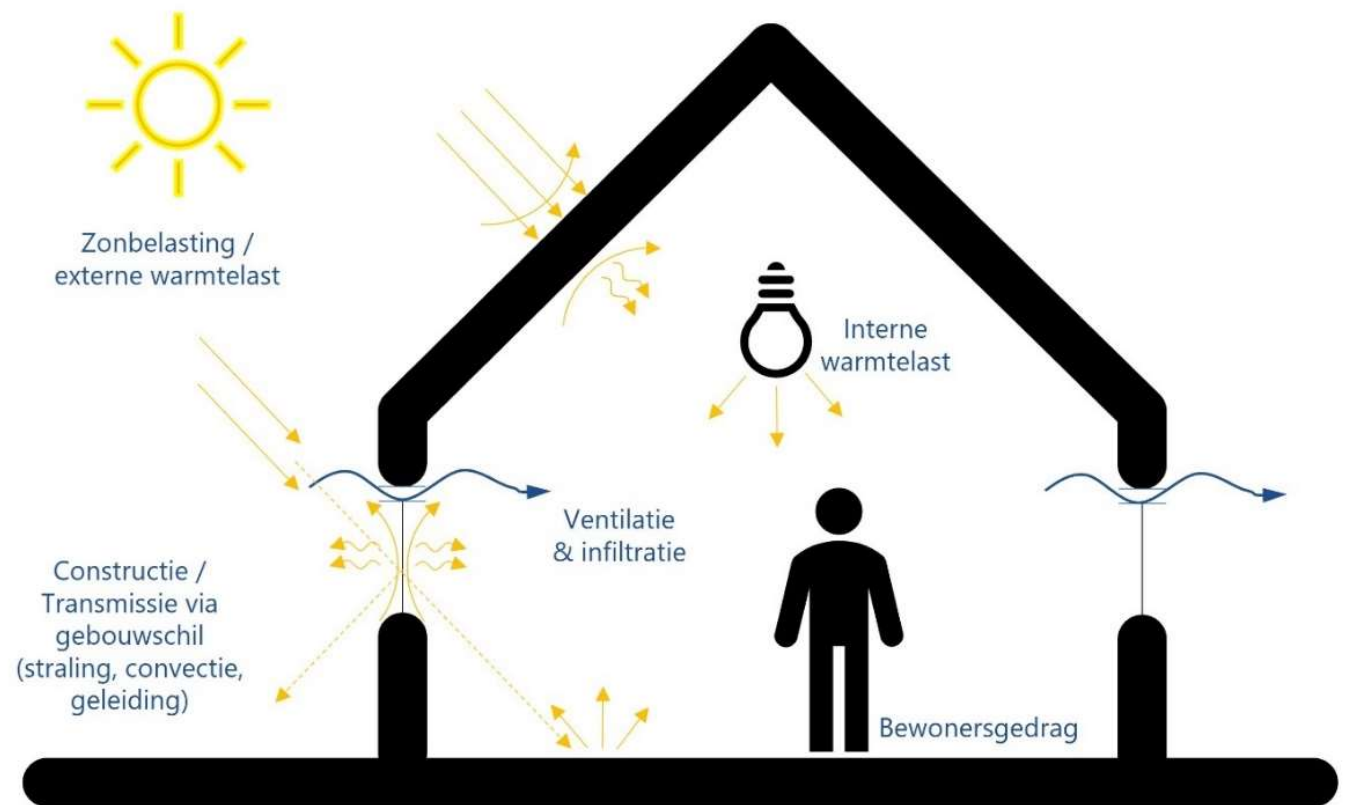
- Vitale ouderen zijn prima in staat om temperaturen tot 27°C lichamelijk te reguleren.
- Voor ouderen met een zorgindicatie geldt een maximale binnentemperatuur van 26°C.
- In slaapkamer temperatuur minimaal 2°C lager dan de woonkamer: we zijn gevoeliger voor hoge temperaturen als we slapen of in slaap proberen te vallen
- Geen gewogen temperatuuroverschrijding:
 - Alle overschrijdingen zijn ongunstig voor de doelgroep.
 - Geen wetenschappelijke onderbouwing van de weging.

Eisen zomertemperatuur

THERMISCH BINNEN- KLIMAAT	Ruimte- functie(s)	Klasse C – BASISNIVEAU	Klasse B – GOED extra t.o.v. klasse C	Klasse A – ZEER GOED extra t.o.v. klasse B
Operatieve temperatuur In de zomer	Gemeenschap- pelijk wonen	De operatieve temperatuur ligt tussen de 22-27°C met een voorkeurstemperatuur van 25,5°C .	De operatieve temperatuur ligt tussen de 23-26°C met een voorkeurstemperatuur van 25°C . *	<<
	Privé wonen en slapen	De operatieve temperatuur ligt tussen de 22-27°C met een voorkeurstemperatuur overdag van 25,5°C .	De operatieve temperatuur ligt 's overdag tussen de 23-26°C met een voorkeurstemperatuur van 25°C * en 's nachts tussen de 21-24°C met een voorkeurstemperatuur van 23°C .	<<

www.expertisecentrumverduurzamingzorg.nl/kennisbank/programma-van-eisen-binnenklimaat-langdurige-zorg/

Hitte in woningen

Maatregelen tegen oververhitting

Duurzame actieve koeling

- Bij kwetsbare groepen ontkomen we in een opwarmend klimaat niet aan actieve koeling
- Maar het kan wel duurzaam!
- “Hoge temperatuurkoeling”
 - Opwekking via warmtepomp
 - Afgifte via vloerkoeling
 - In combinatie met duurzaam opgewekte elektriciteit (bijv. PV)
- **Vergeet niet de integrale benadering:**
- **Koele omgeving – Warmte weren – Passief koelen – Actief koelen**
- **Gezondheid - Gebouw - Gebied**

5. Praktijkvoorbeeld format Hittebeleid - Trajectum

Waarom een Hittestressbeleid?

Een integrale aanpak van hittestress

- Toenemende impact van hitte op cliënten en medewerkers
 - Klachten zoals hoofdpijn, vermoeidheid (slechter slapen), verminderde belastbaarheid en productiviteit
- Aanpak hitte: de 'Z' van airco (ladder van koeling)
 - Ambitie: van reactief 'aircominded' beleid naar een integraal hittestressbeleid
 - Medische grondslag blijft uitzondering

5. Praktijkvoorbeeld format Hittebeleid - Trajectum

Hoe zijn we begonnen?

- EVZ-format en bestaande aircobeleid als vertrekpunt
- Vertaald naar eerste concept hittestressbeleid
- Vastgoed als dossierhouder / aanjager

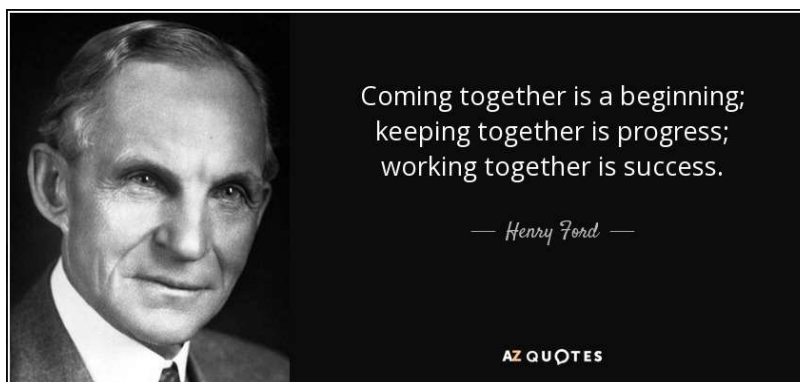
Waar staan we nu?

- Feedbackronde leverde nieuwe inzichten op
 - Eerste lessons learned: Demarcatie en eigenaarschap zijn niet altijd duidelijk
 - Afdelingen hebben andere prioriteiten/belangen
 - Lange termijn investeren versus korte termijn oplossingen

5. Praktijkvoorbeeld format Hittebeleid - Trajectum

- Hittemelding wordt alvast conform beleid opgepakt. Door Vastgoed, Facilitair en teammanager/melder. *Een melding kan bij ons 'helaas' slechts naar 1 afdeling gestuurd worden.*
- Tips

6. Discussie

- Poll via Mentimeter

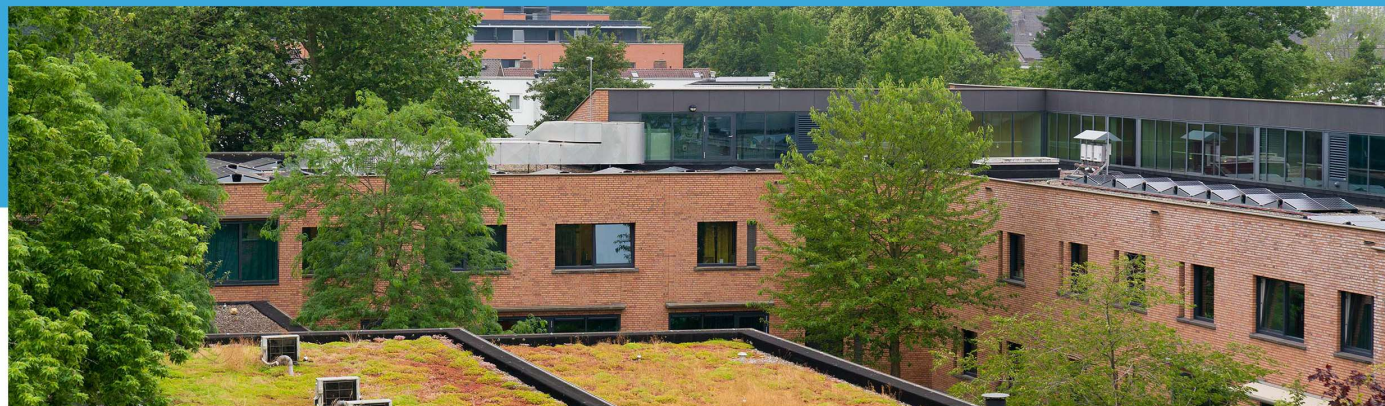
6. Afronding

- Vragen?
- Tips voor verbeteringen van de 3 hulpmiddelen?
- Geef je op voor de EVZ Roadshow 3 november!

**EXPERTISECENTRUM
VERDUURZAMING ZORG**

Duurzaam zorgvastgoed met de CO2-routekaart

Bedankt voor je deelname!

www.expertisecentrumverduurzamingzorg.nl

info@expertisecentrumverduurzamingzorg.nl

**EXPERTISECENTRUM
VERDUURZAMING ZORG**

Duurzaam zorgvastgoed met de CO2-routekaart

Resultaten Mentimeter

Key insights

Deelnemers signaleren dat hittestress meer vraagt dan de huidige checklist biedt.

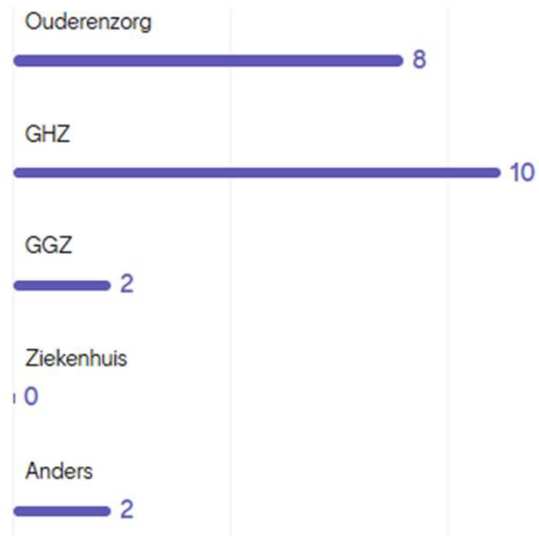
- ✦ Vragen gaan ook over medewerkers, gedrag, communicatie en individuele gezondheidsverschillen; de aanpak lijkt breder dan gebouwmaatregelen.
- ✦ Deelnemers zoeken praktische manieren om acties digitaal te volgen, wat wijst op behoefte aan ondersteuning tijdens de uitvoering.
- ✦ Zorgverleners en bewoners/cliënten worden vrijwel even vaak als kwetsbare groep gezien, wat op gedeelde aandacht wijst.

Are these insights helpful?

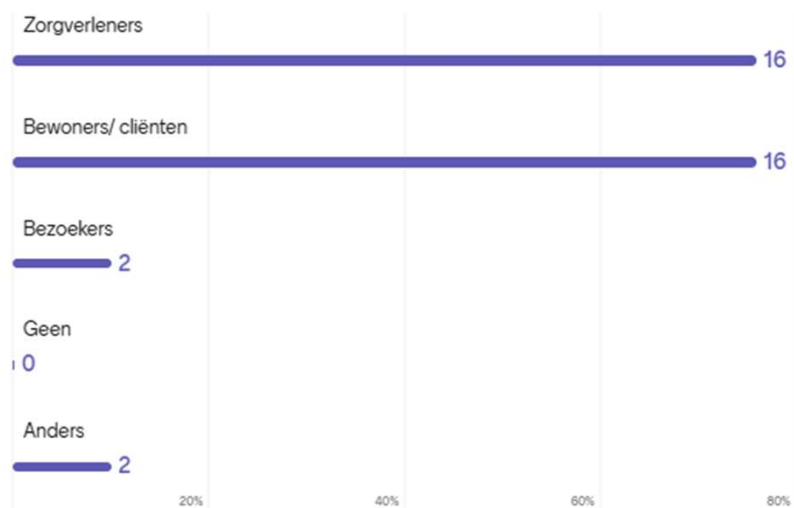

📊 In welke zorgbranche werk je?

👤 22 / 24

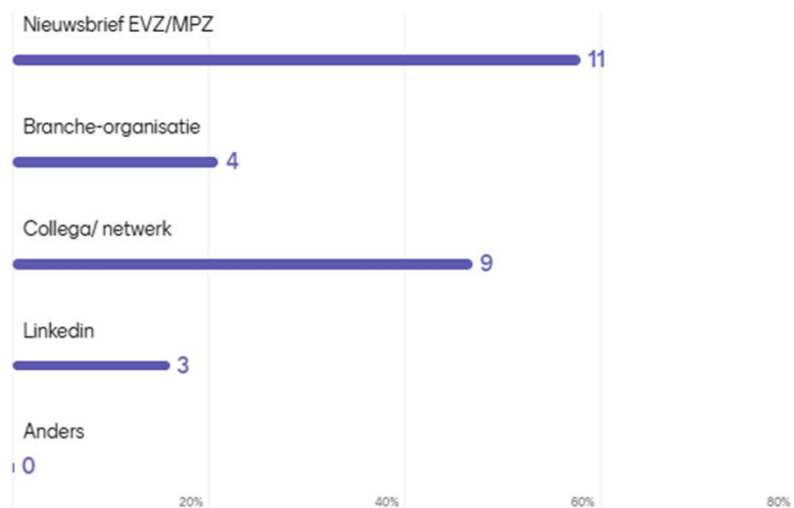
1. Hittestress is vooral een probleem voor

21 / 24

2. Hoe ben je op de hoogte gekomen van de lancering van de 3 hulpmiddelen?

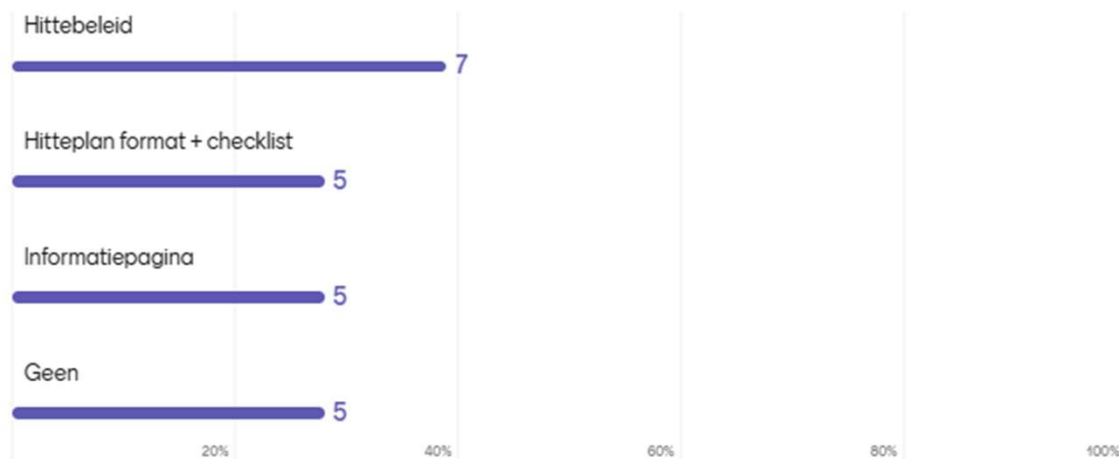

19 / 24

3. Heb je al hittestress hulpmiddelen toegepast?

18 / 24

4. Zijn jullie nog tegen nieuwe problemen aangelopen waarvan antwoorden/oplossingen ontbreken in de checklist?

8 / 24

8

A large green arrow and a large blue arrow pointing from the right edge of the slide towards the right side of the content area.

Gedrag en communicatie zijn ook belangrijke peilers	We zijn net gestart met een werkgroep, eea moet in beeld gebracht worden
Nog niet gebruikt	Nog niet gebruikt
Wat zijn de mogelijkheden voor een online tool? Waarin acties per onderdeel bijgehouden worden	Met name hulpmiddelen voor Medewerkers is die situaties waar het gebouw toch te warm wordt
Nee, net gestart met gebouweninventarisatie en vragenlijst uitgezet onder locatiemanagers	Wat te doen bij verschillen bijvoorbeeld longproblemen maximaal 5 graden verschil met buiten... en andere cloenten hebben last van warmte